

Στόχος της πρότασης για το ασφαλιστικό η «βαλκανοποίηση» των συντάξεων

Του Προέδρου της ΠΟΠΟΚΠ Αντώνη Κουρουκλή*

Από την επομένη της ψήφισης του ν. 4336/15 (3ο μνημόνιο) προσπαθούμε να αναδείξουμε την κρισιμότητα του ζητήματος που αφορά στη μνημονιακή δέσμευση για τη δημιουργία ενός υπερ-ταμείου το οποίο -σύμφωνα με την κυβερνητική πρόταση του Ιανουαρίου- θα περιλαμβάνει όλα τα επιμέρους ταμεία κύριας ασφάλισης και πρόνοιας (εφάπαξ).

Κρισιμότητα η οποία φοβόμαστε ότι υπερβαίνει τις διοικητικές και οργανωτικές αδυναμίες και δυσχέρειες που θα προκύψουν από ένα τέτοιο εγχείρημα και για τις οποίες θα μιλήσουμε παρακάτω. Συνίσταται κυρίως στην ολοκληρωτική μετάλλαξη – κατάργηση του Δημόσιου χαρακτήρα του συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και στην αντικατάστασή του από ένα συγκεντρωτικό, διαχειριστικό σύστημα, οι συνταξιοδοτικές παροχές του οποίου σύντομα θα αποσυνδεθούν σε μεγάλο βαθμό από το πλαίσιο της εγγυητικής προστασίας του κράτους.

Αναφερόμαστε στο κυβερνητικό σχέδιο «διχοτόμησης» όλων των συντάξεων, παλαιών μέσω «επανυπολογισμού» και νέων μέσω του νέου τρόπου υπολογισμού, στα εξής μέρη:

α) Στην «εθνική» σύνταξη που θα καταβάλλεται από τον κρατικό προϋπολογισμό και στην οποία θα εξαντλείται η κρατική συμμετοχή στη συνταξιοδοτική παροχή, και

β) Στην «αναλογική» σύνταξη που θα χρηματοδοτείται μόνο από τις τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές. Ουσιαστικά, δηλαδή, πρόκειται για άμεση εφαρμογή του ν. 3863/10 (Λοβέρδου – Κουτρουμάνη), χωρίς κανένα μεταβατικό στάδιο με επέκταση και εφαρμογή σε όλες τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις.

«Πολτοποίησης» των αρχών της Κοινωνικής Ασφάλισης Αποστολή του «ΕΦΚΑ» θα είναι η διανομή της «εθνικής» σύνταξης, χωρίς να γνωρίζουμε ακόμα με ποιους όρους και προϋποθέσεις, αλλά κυρίως η εισπραξη (αργότερα η διαχείριση) των εισφορών και ο επιμερισμός της «αναλογικής» σύνταξης στη βάση «ενιαίων κανόνων εισφορών και παροχών» σύμφωνα με το κυβερνητικό σχέδιο.

Αυτό σημαίνει, πέρα από τις δημαγωγικές κορώνες περί δικαίου και κοινωνικής ευαισθησίας, ότι η διανεμητική αρχή εντός των επιμέρους επαγγελματικών κλάδων μετατρέπεται σε διανεμητική αρχή εντός όλων των κλάδων. Οι εισφορές π.χ. των εν ενεργεία αυτοαπασχολούμενων (δικηγόρων, γιατρών, μηχανικών) δεν θα χρηματοδοτούν αποκλειστικά τους συνταξιούχους συναδέλφους τους, αλλά θα αθροίζονται στις συνολικές εισφορές και θα αναδιανέμονται στο σύνολο των συνταξιούχων. Αντίστοιχα των μισθωτών ιδιωτικού και δημόσιου τομέα κ.λπ.

Μέσω αυτής της ισοπεδωτικής λογικής, της ακύρωσης και της «πολτοποίησης» ουσιαστικά των αρχών και των κανόνων της Κοινωνικής Ασφάλισης θα υπάρξει ένα είδος αναδιανομής των εισφορών προς τις κατηγορίες συνταξιούχων των οποίων οι εν ενεργεία συνάδελφοί τους θα αδυνατούν όλο και περισσότερο να καταβάλλουν εισφορές (ελευθ. επαγγελματίες, αγρότες, κ.λπ.), εκτός από τις «ελίτ» που θα τους δοθεί η δυνατότητα να ασφαλιστούν σε δικά τους Επαγγελματικά Ταμεία.

Με τον τρόπο αυτό το κράτος θα καταφέρει υποτίθεται να σώσει τα προσχήματα καταβάλλοντας σε όλους κάποιο ποσό αναλογικής σύνταξης, κάνοντας όμως ταυτόχρονα την παραδοχή ότι η συντριπτική πλειοψηφία ολόκληρων επαγγελματικών κατηγοριών, όπως οι παραπάνω, έχουν καταδικαστεί σε δραματική συρρίκνωση και αφανισμό. (Το γεγονός ότι ο ΟΓΑ ή το ΝΑΤ μπορεί να εξαιρεθούν αρχικά από την ενοποίηση αφορά αποκλειστικά στην μικροπολιτική διαχείριση του ζητήματος).

Τι σημαίνει σύνταξη μόνο από τις εισφορές Ακόμη όμως κι αν παρακάμψουμε τις «πονηρές» προθέσεις και δεχτούμε την κυβερνητική ρητορική που αφορά στην «προστασία των αδυνάτων», η αποκλειστική χρηματοδότηση της «αναλογικής» σύνταξης από τις εισφορές και μόνο από τις εισφορές, δημιουργεί νέους, ακόμα μεγαλύτερους προβληματισμούς.

Εδώ ουσιαστικά αποσυνδέεται το αναλογικό ποσό που θα αναγράφεται στη συνταξιοδοτική απόφαση κάθε συνταξιούχου από το ποσό που ο ΕΦΚΑ θα έχει τη δυνατότητα να του καταβάλλει κάθε μήνα. Το ποσό, δηλαδή, της «αναλογικής» θα είναι συνάρτηση των εισπράξεων από εισφορές που θα έχει πραγματοποιήσει το ενιαίο ταμείο τον προηγούμενο μήνα! Ανεξάρτητα αν δεν καλύπτεται ολόκληρο το ποσό του δικαιούχου.

Με έναν πρόχειρο υπολογισμό, έχοντας σαν βάση τις συνολικές εισφορές του 2015, η αναλογική σύνταξη μεσοσταθμικά δεν θα ξεπερνούσε τα 400 ευρώ. Οφείλουμε, όμως, να λάβουμε υπόψη το γεγονός ότι το συνολικό ποσό των εισφορών βαίνει μειούμενο από χρόνο σε χρόνο, αφού οι βασικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές αιτίες της εισφοροδιαφυγής, της εισφοροαποφυγής, αλλά κυρίως της αντικειμενικής αδυναμίας καταβολής εισφορών συνεχίζουν να υφίστανται και να ενισχύονται. Ισχυρότατη και κλιμακούμενη επίσης παραμένει η πίεση της μεγάλης εργοδοσίας για την απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής εργοδοτικών εισφορών αλλά και η ασυνέπεια του ίδιου του κράτους στην κάλυψη των δικών του υποχρεώσεων.

Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, ότι η αναγκαιότητα και η σκοπιμότητα δημιουργίας του ΕΦΚΑ βρίσκεται στο κέντρο του πολιτικού σχεδιασμού της μετάλλαξης του συστήματος για την οποία μιλήσαμε παραπάνω, προκειμένου να επιτευχθεί ή πιο σωστά να ολοκληρωθεί ο στόχος της «βαλκανοποίησης» των συντάξεων και ο περιορισμός της κρατικής συμμετοχής στην υποχρέωση καταβολής μόνο της «εθνικής» σύνταξης. Η τύχη δε των «εφάπαξ» και των αποθεματικών των ταμείων πρόνοιας μοιάζει προδιαγεγραμμένη. Δραματικές μειώσεις μέχρι την τελική κατάργηση και λεηλασία των αποθεματικών.

Οργανωτικό και λειτουργικό χάος Όσο για την «Διοικητική και Οργανωτική Μεταρρύθμιση», η επιπολαιότητα και η προχειρότητα σχεδιασμού του νέου φορέα, ουσιαστικά αποκαλύπτει τη μοναδική κυβερνητική αγωνία η οποία συνίσταται στην εκπλήρωση των μνημονιακών υποχρεώσεων, με κάθε κόστος και πέρα από κάθε λογική.

Υποτυπώδεις και απαρχαιωμένες μηχανογραφικές υποδομές, ετερόκλητα μηχανογραφικά συστήματα, τεράστιος συσσωρευμένος όγκος δουλειάς, φορείς εγκαταλελειμμένοι και υποστελεχωμένοι, εργαζόμενοι υπό μεγάλη πίεση και ανασφάλεια, πρόκειται να αποτελέσουν τα «υλικά» για την οικοδόμηση του ΕΦΚΑ.

Χωρίς οργανόγραμμα, δίχως σαφές χρονοδιάγραμμα, με υποτυπώδη έως καθόλου συμμετοχή έμπειρων υπηρεσιακών παραγόντων και συναδέλφων «της πρώτης γραμμής»

στο σχεδιασμό και στις διαδικασίες. Χωρίς Ενιαίο Κώδικα Ασφάλισης και απλή παραπομπή όλων των επιμέρους εκκρεμών θεμάτων των εντασσόμενων ταμείων στη νομοθεσία του ΙΚΑ. Με εκκρεμή Προεδρικά Διατάγματα για μια σειρά κρίσιμων θεμάτων.

Αξιζει, επίσης, να αναφέρουμε το γεγονός, ότι με περίπου 180.000 αιτήσεις συνταξιοδότησης σε καθυστέρηση και 3.000.000 περίπου συνταξιοδοτικές αποφάσεις για επανυπολογισμό σύμφωνα με την κυβερνητική πρόταση, η Πολιτική Ηγεσία θεωρεί ότι το προσωπικό όχι μόνο είναι επαρκές αλλά υπάρχει και πλεονάζον το οποίο πρέπει να τεθεί σε «κινητικότητα».

Η ίδια Πολιτική Ηγεσία που στο πρώτο εξάμηνο του 2015 από τις θέσεις που κατείχε παραδέχονταν σε όλους τους τόνους την μεγάλη ανάγκη άμεσης ενίσχυσης με μόνιμο προσωπικό των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Θα «κινδυνολογούσαμε» επομένως αν λέγαμε ότι το τελευταίο που τους ενδιαφέρει είναι η σωστή λειτουργία του ΕΦΚΑ, η μείωση του χρόνου απονομής των συντάξεων, η δημιουργία ελεγκτικών μηχανισμών, η καλύτερη εξυπηρέτηση ασφαλισμένων και συνταξιούχων; Μάλλον το αντίθετο ισχύει...

* Ο Αντώνης Κουρουκλής είναι πρόεδρος της Ομοσπονδίας Εργαζομένων στα Ασφαλιστικά Ταμεία

www.dikaiologitika.gr

<http://www.dikaiologitika.gr/eidhseis/asfalish/98187/stoxos-tis-protasis-gia-to-asfalistiko-i-valkanopoiisi-ton-syntakseon>